

ŠTÁTNA FILHARMÓNIA KOŠICE

Medzinárodný hudobný festival

XXII.
MEDZINÁRODNÝ
ORGANOVÝ
FESTIVAL

8. - 17. septembra 1992

Festival sa koná pod záštitou
Ministerstva kultúry SR
primátora mesta Košice
a s finančným príspevím
Štátneho fondu PRO SLOVAKIA

ŠTÁTNA FILHARMÓNIA KOŠICE

Medzinárodný hudobný festival

XXII. MEDZINÁRODNÝ ORGANOVÝ FESTIVAL

8. - 17. septembra 1992

Festival sa koná pod záštitou
Ministerstva kultúry SR
primátora mesta Košice
a s finančným príspevím
Štátneho fondu PRO SLOVAKIA

Vážení poslucháči, milovníci organovej hudby,

predkladáme Vám bulletin XXII. Medzinárodného organového festivalu, ktorý sa po druhýkrát uskutoční v septembri.

Aj v tomto roku v rámci tohto podujatia odznie 6 koncertov - 4 recitálové - 2 vo vynovenom Dóme sv. Alžbety a ostatné v Dome umenia. Na otváracom a záverečnom koncerte vystúpi aj orchester Štátnej filharmónie pod taktovkou Róberta Stankovského a Petra Feranca. Okrem slovenských organistov Emílie Dzemjanovej a zakladateľa MOF Ivana Sokola privítame českého organistu Jaroslava Tůmu. Taliansko bude reprezentovať Rino Rizzato, Švajčiarsko Hans Eugen Frischknecht a severské krajiny Jens E. Christensen z Dánska. Určite nás zaujme, že všetci hosťujúci organisti zaradili do svojich programov domácich skladateľov. Tak si budeme môcť vypočuť skladbu švajčiarskeho skladateľa a súčasne interpreta H.E. Frischknechta. Rino Rizzato okrem svojej Toccaty zahrá menej známe diela M.E. Bossiho a O. Ravanella. Zaujímavé budú aj skladby severských skladateľov C. Nielsena a P. Nørgarda v podaní J.E. Christensena. Na svoje si prídu aj milovníci hudby J.S. Bacha, F. Liszta, A. Vivaldiho, D. Buxtehudeho a iných

XXII. Medzinárodný organový festival sa koná pod záštitou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky a primátora mesta Košice. Finančné prostriedky poskytol aj Fond PRO SLOVAKIA.

Prajeme Vám krásne umelecké zážitky.

Festivalový výbor MOF

PRÍPRAVNO-ORGANIZAČNÝ VÝBOR

XXII. MEDZINÁRODNÉHO ORGANOVÉHO FESTIVALU

Predsedníctvo:

Ing. Ján SÜLI

predseda POV MOF
starosta Mestského zastupiteľstva
Košice-Staré mesto

Mgr. Július KLEIN

podpredseda POV MOF
riaditeľ Štátnej filharmónie Košice

Ing. Zuzana ULIČIANSKA

vedúca odd. kultúry a umenia
Magistrátu mesta Košice

Mikuláš KEKEŇÁK

predseda komisie kultúry a umenia
Mestského zastupiteľstva v Košiciach

Ivan SOKOL

dramaturg MOF

Angela JANUŠKOVÁ

tajomníčka POV MOF

Členovia:

Gejza DANIEL

správca Domu umenia

Štefan DROTÁR

vedúci prevádzky ŠFK

Mgr. Ervín KOČIŠ

vedúci referátu oddelenia kultúry
Magistrátu mesta Košice

Mgr. Jozef PODPROCKÝ

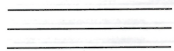
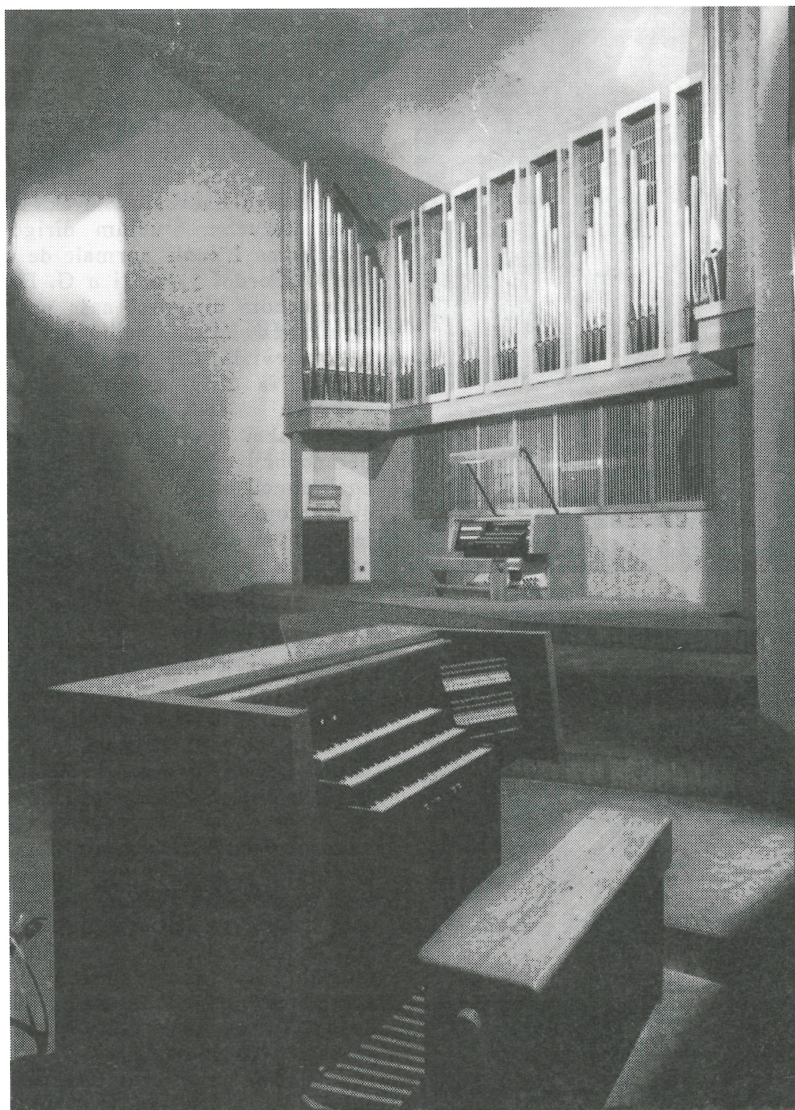
hudobný skladateľ

František SLAVKOVSKÝ

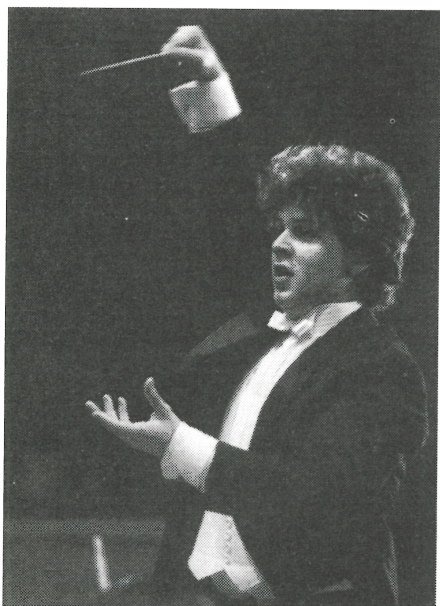
vedúci hudobnej redakcie
Slovenského rozhlasu v Košiciach

Dr. Lýdia URBANČÍKOVÁ

muzikologička

RÓBERT STANKOVSKÝ študoval hru na klavíri, zobcovej flaute, hoboji a klarinete. Bratislavské Konzervatórium absolvoval z dirigovania a klavírnej hry. Už počas tohto štúdia vystupoval ako dirigent na profesionálnom pódium doma i v zahraničí. V štúdiách pokračoval na VŠMU v Bratislave u Ladislava Slováka a Bystrička Režuchu. Štúdium dirigovania rozvíjal na L'ecole normale de musique A. Cordot v Paríži u G. Devosa. S úspechom dirigoval naše popredné symfonické telesá, nahráva pre rozhlas, televíziu, CD pre rôzne svetové firmy. Na dirigentskej súťaži ČSSR získal 1. miesto, na Medzinárodnej dirigentskej súťaži vo francúzskom Besancone v silnej medzinárodnej konkurencii obsadil 5. miesto. Bol II. dirigentom Štátnej filharmónie a t.č. je hlavným dirigentom Symfonického orchestra Slov. rozhlasu v Bratislave.

IVAN SOKOL je sólistom Štátnej filharmónie Košice. Študoval najskôr na Konzervatóriu v Bratislave a svoje štúdiá ukončil na Akadémii múzických umení v Prahe v triede vynikajúceho organistu prof. J. Reinbergera. Je laureátom medzinárodnej súťaže Pražská jar. V súčasnosti patrí medzi špičkových organových umelcov Európy, z čoho pramení množstvo koncertných pozvaní do zahraničia. Pravidelne nahráva pre Čs. rozhlas a televíziu, má niekoľko gramoplatní. Je významným interpretom a propagátorom slovenskej organovej hudby, ktorú uvádza s úspechom i na zahraničných pódiumoch. Je zakladateľom a dramaturgom Medzinárodného organového festivalu.

UTOROK 8.9.1992

Dom umenia 19.30

OTVÁRACÍ KONCERT
XXII. MEDZINÁRODNÉHO ORGANOVÉHO FESTIVALU

ŠTÁTNA FILHARMÓNIA KOŠICE

RÓBERT STANKOVSKÝ

dirigent

IVAN SOKOL

HANS EUGEN FRISCHKNECHT

švajčiarsko

organ

JOSEF MYSLIVEČEK (1737-1781)

Symfónia F dur

Allegro molto

Andante

Menuet

Prestissimo

FRANTIŠEK XAVER BRIXI (1732-1771)

Koncert pre organ a orchester č.1 F dur

Allegro moderato

Adagio

Allegro assai

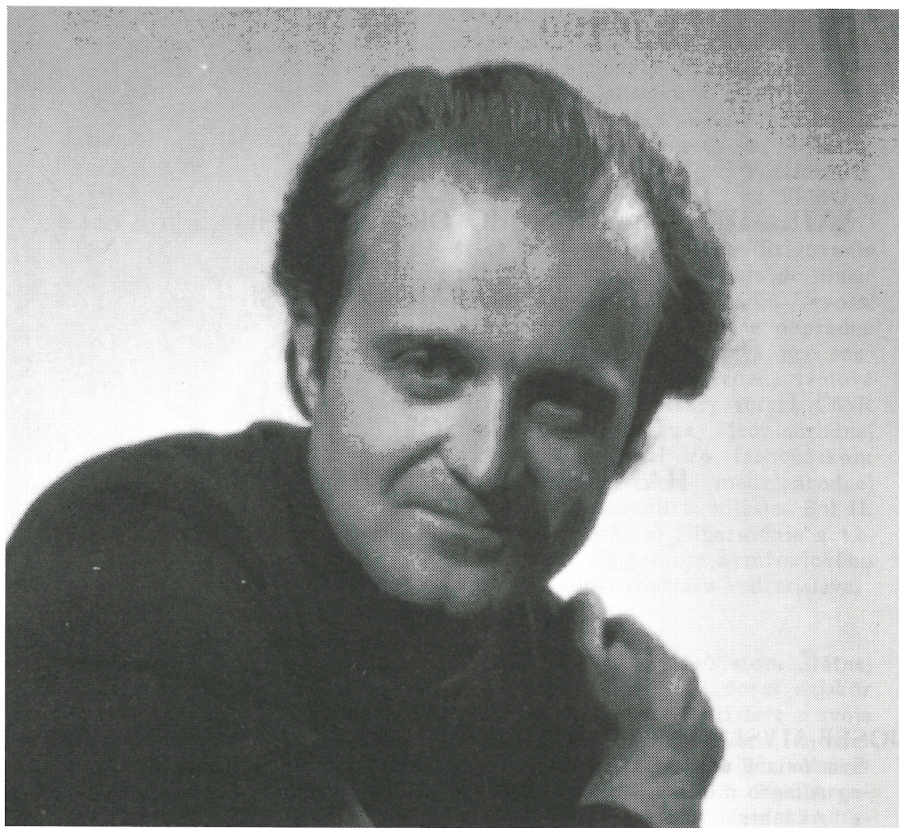

HANS EUGEN FRISCHKNECHT (1938)

Orgorchestra, koncert pre organ a orchester

RICHARD WAGNER (1813-1883)

Siegfriedova idyla

HANS EUGEN FRISCHKNECHT sa narodil v St. Gallene. Študoval u popredných organistov, ako je B. Blacher v Berlíne, O. Messiaen a G.Litaize v Paríži a i. Zúčastnil sa na niekoľkých významných Medzinárodných organových súťažiach, na ktorých získal pekné umiestnenie, napr. 1. cena v St. Albanse (V. Británia), Medzinárodné hudobné dni v Amriswille (Švajčiarsko). H.E. Frischknecht je aj profesorom na Konzervatóriu v Bieli, kde vyučuje teóriu a improvizáciu. V Berne v Johanneskirche je organistom. Venuje sa aj súčasnej hudbe, hlavne ako vedúci speváckej skupiny. Zastáva rôzne funkcie pri organizovaní hudobného života Švajčiarska, ako aj v hudobnom školstve. Spolupracuje s rôznymi rozhlasovými, televíznymi, ako aj nahrávacími spoločnosťami. Koncertuje po celom svete. Napísal niekoľko pozoruhodných skladieb, hlavne pre organ, ale aj pre iné nástrojové zoskupenie (Farby pre symfonický orchester, Žalm 146 pre zbor). Na otváracom koncerte zaznie v celoštátnej premiére jeho Orgorchestra - koncert pre organ a orchester.

ŠTVRTOK 10.9.1992

Dóm sv. Alžbety 20.00

DRUHÝ KONCERT XXII. MOF

HANS EUGEN FRISCHKNECHT

Švajčiarsko

organ

LOUIS-NICOLAS CLÉRAMBAULT (1676-1749)

Suite du deuxième ton

Plein jeu - Duo - Trio - Basse de cromorne -

Flûtes - Récit de nazard - Caprice sur les grands jeux

SAMUEL SCHEIDT (1584-1654)

Chorálová partita "Warum betrübst du dich, mein Herz"

DIETRICH BUXTEHUDE (1637-1707)

Toccata a fúga F dur

HANS EUGEN FRISCHKNECHT (1939)

Dve sóla z organového koncertu

"Orgorchestra" s pokojným intermezzom

OLIVIER MESSIAEN (1908-1992)

Livre du Saint Sacrament

1. Adoro te

2. Offrande et Alleluja final

RINO RIZZATO študoval hru na organe a kompozíciu pre organ, kompozíciu, hru na klavíri na Štátnom konzervatóriu v Benátkach a v Padove. Na hudobnej akadémii Chigiana v Siene sa špecializoval len na organovú interpretáciu. Po ukončení tejto školy obdržal diplom a štipendium na štúdium na Vysokej škole F. Liszta vo Weimare. Zúčastnil sa na Medzinárodných interpretačných seminároch pre organovú hru a kompozíciu, aj na popredných Medzinárodných organových festivaloch (Benátky, Padova, Verona, Torino, Salzburg, Budapešť, Mníchov, Berlín, Hamburg, Hanover, Bern, Zürich, Brusel, Paríž, Madrid, Sevilla a i.). Spolupracuje s rôznymi rozhlasovými spoločnosťami, nahráva pre rôzne firmy. Nahrал niekoľko titulov pre gramofónové závody s komorným orchestrom a so zborom. R. Rizzato je profesorom organovej hry a organovej hudby na Štátnom konzervatóriu "C. Pollini". Je členom porôt rôznych organových súťaží a členom Medzinárodných organových spoločností. Napísal niekoľko závažných diel pre organ, ako napr. Hommage á J.S. Bach, Toccata in Do Diessis, Fantasia 1986, Perpetuum Mobile a i.

NEDEĽA 13.9.1992

Dom umenia 10.00

TRETÍ KONCERT XXII. MOF

RINO RIZZATO

Taliansko
organ

GIROLAMO FRESCOBALDI (1583-1612)

Toccata XI. (II libro)

Toccata per l'Elevazione (z "Fiori Musicali" - Messa Apostoli)

GIOVANNI GABRIELI (1557-1612)

Canzon

ANTONIO VIVALDI (1678-1742), (pre organ upravil J.G.Walther)

Koncert b mol

Allegro

Adagio

Allegro

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685-1750)

Fantázia a fúga c mol BWV 537

VINCENZO PETRALI (1832-1889)

Adagio per l'Elevazione As dur

Sonáta D dur

MARCO ENRICO BOSSI (1861-1925)

Téma a variácie cis mol op. 115

Maestosamente

Téma: Andante affetuoso

Variácia I. Stesso tempo

Variácia II. A tempo rubato

Variácia III. Vivacissimo

Variácia IV. Sostenuto

Variácia V. Andantino

Variácia VI. Allegro

Variácia VII. Pastorale

Finale

ORESTE RAVANELLO (1871-1938)

"Gesú spira sulla Croce" (z Mystiky op. 133)

RINO RIZZATO (1948)

Toccata

Jaroslav TŮMA je popredným predstaviteľom mladej českej hudobnej generácie. Na pražskom konzervatóriu absolvoval hru na organ, čembalo a skladbu, na AMU v Prahe u doc. Šlechtu hru na organ a u doc. Růžičkovej hru na čembalo. Svoje štúdiá si doplnil na Letnej akadémii v holandskom Haarleme - improvizácia (prof. Haselböck). S úspechom sa zúčastnil našich i medzinárodných organových súťaží, napr. Pražská Jar, Improvizácia súťaž Norimberg, Medzinárodná improvizácia súťaž Haarlem a i. Spolupracuje s poprednými symfonickými orchestrami, komornými súbormi a sólistami. Veľmi zaujímavou súčasťou Tůmovo koncertného organového prejavu je improvizácia na dané alebo vlastné témy, pri ktorej uplatňuje svoje umelecké skúsenosti a svoj ojedinelý dar spontánnej hudobnosti. Od roku 1990 vyučuje na hudobnej fakulte AMU v Prahe. Nahráva pre holandský, nemecký, rakúsky i čs. rozhlas, spolupracuje s gramofónovými firmami doma i v zahraničí.

PONDELOK 14.9.1992

Dom umenia 19.30

ŠTVRTÝ KONCERT XXII. MOF

JAROSLAV TŮMA

organ

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685-1750)

Koncert a mol BWV 593

xxx

Adagio

Allegro

Allein Gott in der Höh sei Ehr BWV 662

Allein Gott in der Höh sei Ehr BWV 676

Prelúdium a fúga h mol BWV 544

Max Reger (1873-1916)

Fantázia na chorál "Wachet auf! Ruft uns Die Stimme" op. 52 č. 2

Jaroslav Tůma (1956)

Improvizácie

JENS E. CHRISTENSEN

je popredný dánsky organista, ktorý pôsobí ako regenschori v chráme Spasiteľa v Kodani. Súčasne pôsobí ako profesor organovej hry na Kráľovskej dánskej hudobnej akadémii. Často vystupuje na koncertných pódiumoch nielen v Dánsku, ale aj v popredných kultúrnych centrách po celom svete. Veľký úspech mal aj u japonského obecnstva. Na CD nahral diela J.S. Bacha, ako aj organové skladby dánskeho skladateľa súčasnej hudby Pera Nørgarda, ktorý na jeho popud napísal Trepertitu pre organ.

STREDA 16.9.1992

Dóm sv. Alžbety 20.00

PIATY KONCERT XXII. MOF

JENS E. CHRISTENSEN

Dánsko

organ

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685-1750)

Prelúdium a fúga D dur BWV 532

CARL NIELSEN (1865-1931)

Comotio pre organ 1931 op. 58

Adagio

Andantino

Andante sostenuto

Fúga 12/8

PER NØRGÅRD (1931)

Trepartita pre organ (1988)

Requiem Steps descending (Rekviem krokov klesajúcich)

Polyhymnia

Requiem Steps ascending (Rekviem krokov stúpajúcich)

FERENC LISZT (1811-1886)

Prelúdium a fúga na meno B-A-C-H

PETER FERANEC prvé hudobné vedomosti nadobudol na súkromných hodinách u prof. Turzu, u ktorého študoval hru na klavíri, organe a hudobnú teóriu. Po ukončení Konzervatória v Bratislave pokračoval vo vzdelávaní na Medzinárodnom seminári B. Bartóka a festivale v Szombathelyi pod vedením P. Eötvösa. Na štúdium orchestrálného dirigovania získal štipendium MK SR, a tak mohol byť poslucháčom profesora Jansonsa na Konzervatóriu v Leningrade. Už počas tohto štúdia bol vedúcim a dirigentom orchestra zahraničných študentov, uviedol okrem koncertov aj niekoľko oper v mestách bývalého ZSSR. Od r. 1991 je dirigentom SND v Bratislave a súčasne postgraduálne študuje u prof. Österreichera vo Viedni.

EMÍLIA DZEMJANOVÁ študovala na košickom konzervatóriu u I. Sokola a na VŠMU v triede dr. Klindu. Po absolutoriu sa zúčastnila na majstrovskom kurze u vynikajúceho belgického organistu F. Peetersa v Mechelene. Je laureátkou Národnej interpretačnej súťaže v Piešťanoch, kde získala aj cenu Slovenského hudobného fondu za najlepšiu interpretáciu slovenskej skladby. E. Dzemjanová často koncertuje nielen doma, ale aj v zahraničí, často hosťuje aj na medzinárodných organových festivaloch. Svojou hrou získala nielen obecenstvo, ale aj odbornú kritiku. E. Dzemjanová nahráva pre rozhlasové a televízne vysielanie. Je profesorkou organovej hry na košickom konzervatóriu kde dosahuje veľmi dobré pedagogické výsledky.

ŠTVRTOK 17.9.1992

Dom umenia 19.30

ZÁVEREČNÝ KONCERT

XXII. MEDZINÁRODNÉHO ORGANOVÉHO FESTIVALU

ŠTÁTNA FILHARMÓNIA KOŠICE

PETER FERANEC

dirigent

EMÍLIA DZEMJANOVÁ

JENS E. CHRISTENSEN

Dánsko

organ

JEAN SIBELIUS (1865-1957)

Labuť z Tuonely, symfonická legenda op. 22/3

FERDINANDO PAĚR (1771-1839)

Koncert pre organ a orchester

Allegro spiritoso

Andante sostenuto

Rondo Allegretto

MAURICE RAVEL (1875-1937)

Pavana na pamäť zosnulej infantky

FELIX ALEXANDRE GUILMANT (1837-1911)

Symfónia č.1 d mol pre organ a orchester op. 42

Introduction. Largo e maestoso

Pastorále. Andante quasi Allegro

Finale. Allegro assai

ŠTÁTNA FILHARMÓNIA KOŠICE vznikla uznesením Slovenskej národnej rady v r. 1968 ako druhý symfonický orchester koncertného typu na Slovensku. Svoju činnosť začala 1. januára 1969 a prvý koncert sa uskutočnil v rámci Košickej hudobnej jari 16. apríla 1969 v koncertnej sále Domu umenia v Košiciach, kde je jej sídlo.

Poslaním ŠFK je rozvíjať koncertný život a dôstojne reprezentovať hudobné umenie na Východnom Slovensku. Pri plnení svojho poslania nadväzovala Štátna filharmónia Košice na najlepšie tradície národného a svetového hudobného umenia a zameriava sa aj na reprodukciu a propagáciu slovenskej hudobnej tvorby. Veľkú zásluhu na dosiahnutí umeleckých úspechov a vybudovaní ŠFK mal najmä prvý šéfdirigent Bystrík Režucha, ktorý 12 sezón stál na čele tohto telesa.

Za svojej existencie ŠFK uskutočnila stovky koncertov nielen v sídle svojho pôsobenia, ale v mnohých mestách u nás i v zahraničí. Okrem večerných koncertov poriada aj koncerty pre mládež. V Košiciach je usporiadateľom symfonických koncertov, recitálov a festivalov - Košickej hudobnej jari a Medzinárodného organového festivalu.

ŠFK často nahráva pre potreby rozhlasu, televízie, gramofónových spoločností a spolupracuje s reprodukčnými firmami, najmä zahraničnými.

Koncerty v zahraničí:

Taliansko	1969, 1972, 1991
Poľsko	1970, 1978
Bulharsko	1971, 1973
ZSSR	1973, 1977, 1981
Španielsko	1975, 1979, 1980, 1981, 1987, 1990
Maďarsko	1975, 1986, 1987, 1990
Nemecko	1979, 1982, 1984, 1986 - Západný Berlín 1982
Juhoslávia	1979
Portugalsko	1981
Švajčiarsko	1981
Rakúsko	1990, 1991, 1992
Grécko	1989
Hong-Kong	1991

Giovanni Gabrieli bol organistom v chráme sv. Marka v Benátkach. Jeho skladby vynikajú živým, výrazným rytmom a znamenajú pokrok v nástrojovej štylizácii a v harmonickom myslení obdobia renesancie. *Canzona* je forma prenesená z vokálnej hudby. Jej hlavnými znakmi sú: jednoduché, symetrické členenie, jednoduchá melodika, veselý charakter. Je pestrým refazcom viacerých tematických plôch, pričom sú tieto veľmi výrazné a kontrastné.

Samuel Scheidt, Sweelinckov žiak, významný predstaviteľ severonemeckého raného baroka, pôsobil v Halle. Je autorom dvoch významných organových zbierok: *Tabulatura nova* a *Görlitzer Tabulaturbuch* (1624 a 1650). Tretí diel *Tabulatura nova* je zrejme písaný pre bohoslužobné účely a obsahuje chorálové variácie (partity). Jednoduchá chorálová melódia (*cantus firmus*) je sprevádzaná figurovanými hlasmi, kolorovaný *cantus firmus* naopak podložený veľmi jednoduchým sprievodom. Scheidt podáva i návrhy k prednesu a registrácii. Zdôrazňuje farebné odlišenie jednotlivých hlasov a zdôraznenie chorálovej melódie.

Dietrich Buxtehude, organista v Marienkirche v Lübecku, vytvoril množstvo skladieb, ktoré verejne proklamoval na svojich koncertoch. Buxtehudeho rukopis charakterizuje smelý harmonický plán, plný častých obrátov a chromatizmov. Vďaka tejto "farebnosti" je nazývaný i romantikom barokovej hudby. Jeho prelúdiá a fúgy sú formovo toccatové variačné fúgy, ktorých jednotlivé diely majú odlišný charakter. Bežne sa vyskytujúce dve fúgy majú spoločný tematický materiál a bývajú striedané toccatovými medzivetami.

Bachovým súčasníkom, priateľom a príbuzným bol **Johann Gottfried Walther**, organista v Erfurte. Vo veľkom počte chorálových spracovaní badať vplyv severonemeckej školy, v záfube pre formu koncerta *grossa* talianske vplyvy. Upravil celý rad týchto koncertov cudzích autorov (väčšinou Talianov) pre organ a okrem toho napísal sám *Concerto* pre sólový organ celkom v duchu tejto formy.

Girolamo Frescobaldi bol najvýznamnejším predstaviteľom talianskej barokovej organovej tvorby. Jeho skladateľské dielo má ešte znaky renesancie, čo súviselo s vtedajším stavom organa v Taliansku, ktorý neposkytoval technické možnosti vývoja. Frescobaldi bol uznávaným organistom a výborným improvizátorom. V rozsiahlom organovom diele sú bohato zastúpené fantázie, toccaty, canzony, *capriccia* a rôzne chorálové spracovania. Sú obsiahnuté v zbierke *Fiori musicali*, kde uviedol aj návody k prednesu. Udivujú agogickou uvoľnenosťou a tempovými zmenami, odvážnou chromatikou v harmónii. Frescobaldiho dielo hlboko ovplyvnilo juhonemeckú kultúru. Bohato uplatňoval poznatky, ktoré získal niekoľkoročným pobytom v cudzine, kde technika nástroja bola omnoho vyspelejšia, než k vokálnemu štýlu sa prikláňajúca tvorba Talianska.

V **Luis-Nicolas Clérambaultovi** videli jeho súčasníci predovšetkým majstra kantát, no bol tiež známym hráčom na organe. Keď v r. 1696 nastúpil miesto po svojom učiteľovi André Raisonovi, mal už za sebou prax v mnohých parížskych kostoloch. Svojou hrou obrátil na seba pozornosť i Ludovíta XIV., ktorý mu ponúkol miesto v kráľovských službách. Clérambaultova prvá a jediná zbierka organových skladieb "Première Livre d'Orgue (1710)" bola venovaná učiteľovi A. Raisonovi. Svieže, duchaplné, jemné a plné pôvabu melódie zbierky prezrádzajú v ňom autora vokálnych kompozícií. Jednotlivé časti *Suity du deuxième ton* majú rozmanité nálady a tempá, vyrastajúce zo zvukových obrazov, zodpovedajúcich vtedajšej registračnej praxi. Nápadná je záľuba starých francúzskych majstrov v zvukovosti, ornamentike a vonkajšej výrazovosti, ktoré sú výraznejšie než samotné kompozičné techniky.

Johann Sebastian Bach bol nesporne jedným z najväčších skladateľov všetkých dôb a vynikajúci organový umelec. Najväčší majster kontrapunktu, protestantskej chrámovej hudby a organovej kompozície, ale tiež v iných hudobných odboroch celkom mimoriadny tvorivý duch, ktorý vedel spojiť výsledky lineárnej kontrapunktickej techniky s pevným tonálnymi cítením. Jeho stavebná monumentalita a konštruktívna dôslednosť budí obdiv, zatiaľ čo obsahová stránka jeho diela svedčí o prebohatej invencii a hlbokom citovom i náboženskom živote.

Fantázia a fúga c mol, BWV 537 dokumentuje obľubu Bacha stvárňovať určité obsahy v určitých tóninách. Začiatočný motív sa dvíha ako vzdych nad tónom C v pedáli. Uvedením druhej témy možno vidieť prezvesť neskoršej klasickej sonáty. Náznačky sonátovej formy badať aj vo fúge, kde Bach v strednom diele uvádza dve nové témy a tieto spracúva v bohatých harmonických postupoch.

Prelúdium a fúga D dur, BWV 532 je dielom mladého Bacha, predstavuje obdobie životného elánu a uvedomenia si svojej nedostihnuteľnej zručnosti. Životopisci toto dielo označujú za jednu z najoslnivúcejších organových skladieb majstra. Prelúdium je otvárané a ukončené improvizáčnymi plochami, stredné Allabreve vyrastá z dôslednej motivickej práce. Fúga je zameraná na virtuózný efekt, za týmto účelom má budovanú tému i jej nenáročnú polyfonickú prácu.

Rokoková česká organová tvorba vnáša do hudobných foriem fantáziu a koncert, čím sa štýl začína rozpolcovať na polyfónny a homofónny. Najvýznamnejším skladateľom tohto obdobia bol **František Xaver Brixl**. Ako dvadsaťsedemročný bol menovaný kapelníkom v metropolitnom chráme sv. Víta. Toto miesto zastával až do svojej predčasnej smrti v tridsiatich deviatich rokoch. Písal prevažne chrámové skladby a výnimkou sú kompozície koncertantnej formy: 5 organových koncertov s orchestrom. Boli písané pravdepodobne na objednávku kláštora benediktínok u sv. Jiřího na Pražskom Hrade. Sú trojčasťové, bez pedálového partu, obsadenie orchestra dopĺňajú klarinety a lesné rohy.

Josef Mysliveček študoval u F. Habermanna a J. Seegera. Pražský rodák pôsobil v Neapole, Bologni, vo Viedni a Mníchove. V Taliansku nazývaný "Il divino boemo" aj "Venatorini" získal úspechy ako operný skladateľ. Zomrel v biednych pomeroch v Ríme. Patrí k osobitým zjavom predklasického obdobia. Súčasníci (medzi nimi aj mladý Mozart) si jeho tvorbu veľmi vážili. Zanechal rozsiahle dielo: symfónie, ouvertúry, koncerty, opery, chrámové skladby, oratóriá, kantáty. Jeho skladby majú taliansku formu pretkávanú českými elementmi.

Ferencovi Lisztovi sa podarilo preniesť na organ mnohotvárne prvky svojho romantického hudobného vyznania a priekopnícky rozšíriť výrazové, farebné, formové a interpretačno-technické zložky organovej hry a kompozície. Liszt 100 rokov po Bachovej smrti znovu posunul organ do prúdu hudobného diania a interpretačnej náročnosti. Pre prvé predvedenie nového organa v Merseburgu skomponoval Liszt v roku 1855 Prelúdium a fúgu na meno B-A-C-H, čím vytvoril svoje najhrávanejšie organové dielo. Je to vlastne veľkolepá fantázia, ktorá v rade dynamických vln prináša známu chromatickú tému zostavenú z tónov b-a-c-h a jej rozvedenie. Fúga sa objavuje v strede diela v neobvyklej funkcii ako lyricko-meditatívny pól kludu a pokojného plynutia hudby.

Jean Sibelius študoval v Helsinkách, Berlíne a Viedni. V r. 1892 sa stal profesorom hudobnej teórie a husľovej hry. Podnikol mnoho ciest do zahraničia, kde dirigoval svoje skladby. Čoskoro ho považovali za hlavného predstaviteľa fínskej národnej školy. Vychádza z romantizmu, čo sa odzrkadľuje v jeho raných skladbách, oplývajúcich okázalým pátosom a bohato diferencovanou farbitosťou. V symfonických básňach z neskoršieho obdobia badať aj impresionistické vplyvy. Napriek tomu, že zdrojom jeho inšpirácie boli fínsky folklór a mytológia, nikdy priamo necítoval ľudové melódie. Symfonická báseň *Labuť z Tuonely* je z cyklu 4 legiend zo starého fínskeho eposu Kalevala.

Odkaz veľkého nemeckého romantika **Richarda Wagnera** spočíva predovšetkým v monumentálnom opernom symfonizme, založenom na mnohotvárne kombinovanej motivickej práci, na chromatickej harmónii a polyfónii a na novej orchestrálnej zvukovosti s opojným zmyslovým účinkom. Jeho výboje v oblasti harmónie otvorili bránu do hudby 20. st., forma prekomponovanej opery, zložená z jednotne budovaných hudobných scén a nová spevná melodika "sprechgesang", usilujúca o hudobný výraz citového a myšlienkového obsahu textu, mala veľký vplyv na ďalší vývoj opery. Predohra *Siegfriedova idyla* bola skomponovaná v roku 1870 pre klasický orchester.

Carl August Nielsen študoval na konzervatóriu v Kodani a tu pôsobil aj ako huslista v orchestri, neskôr ako dirigent vlastných skladieb a pedagóg. Bol jedným z najvýznamnejších dánskych skladateľov. Uprednostňoval lineárny kompozičný spôsob, podnetom preňho boli tiež staré dánske ľudové piesne, čo sa

---

odzrkadlilo v melodike jeho piesní. Inklinácia ku kontrapunktu a linearite pôsobila podnecujúco na skladateľov prvej polovice 20. st.

Skladby **Marca Enrica Bossiho**, ktorý zostáva na pôde romantizmu i na prelome 20. st., upútajú farebnými harmóniami a výraznou melodikou. Jeho skladby sú väčšinou menšími náladovými kúskami, z ktorých vyniká Téma s variáciami cis mol, rozsiahlejší cyklus siedmich variácií s finále v závere. V zvučnom stvárnení možno prezentovať celú škálu rozličných farieb v rozmedzí od piana po fortissimo. Romantická estetika objavila dovtedy nepovšimnuté zložky: mäkké, syté farby, tmavší kolorit, väčšiu hutnosť a hĺbku zvuku.

Oreste Ravanello sa narodil v Benátkach, ale takmer celý život pôsobil v Padove, kde zastával funkciu riaditeľa Orchestra del Santo, ako aj hudobného inštitútu "Pollini". Napísal mnoho skladieb pre organ, ktoré prezrádzajú jeho precíznu kompozičnú techniku a dôkladné skladateľské majstrovstvo. "Gesú spira sulla Croce" (Ježiš umiera na kríži) op. 133 je tretia - posledná časť Mystickej suity. Dielo je opisného charakteru a delí sa na tri momenty Ježišovej smrti. Úvodná časť autor uvádza latinským textom "Tenebrae factae sunt" (Zatmelo sa), stredný diel má názov "Et terra mota est" (Zatriasla sa zem). Posledná časť má taliansky názov "Il pianto delle Marie" (Máriin plač). Harmonické riešenie, ako i výrazové prostriedky tejto skladby sú pozoruhodné a objavné.

Felix Alexandre Guilmant získal základné hudobné vzdelanie u otca, neskôr u J. Lemmensa v Bruseli. Čoskoro sa preslávil ako mimoriadny organový virtuóz. Od r. 1871 pôsobí v Paríži v kostole Ste. Trinité, kde upútava svojimi organovými koncertmi. Je spoluzakladateľom Scholy cantorum a od roku 1896 pôsobí tiež ako profesor na konzervatóriu. Symfónia d mol je pôsobivá skladba vo vypátej výrazovej rovine. Nesie všetky znaky francúzskeho trochu bombastického pátosu. Faktúra umožňuje interpretovi predviesť zhruba všetky základné prvky organovej techniky, vrátane pedálovej. I. časť sa začína majestátnym úvodom, po ktorom nastupuje hlavná téma v sólovom pedáli. II. časť je napísaná imitačne, je to pokojné pastorále. III. časť plynie v neustálom pohybe s jasne stavanými témami. Výrazovo vypätý záver je komponovaný efektne, s mohutnou akordickou sadzbou.

Ferdinando Paër po štúdiách v Parme pôsobil ako dirigent a skladateľ v Benátkach, Parme, Viedni, Drážďanoch a od r. 1808 bol v Paríži dvorným dirigentom Napoleona i jeho nástupcov, riaditeľom talianskej opery a pedagóg. Dosiahol vynikajúce úspechy najmä operami v talianskom slohu s pôsobivou melodikou a originálnou harmóniou a inštrumentáciou.

Maurice Ravel študoval na parížskom konzervatóriu u G. Faurého. Po I. sv. vojne sa usadil v Montfort-l' Amaury, kde sa venoval komponovaniu. Podnikol niekoľko turné, na ktorých dirigoval. Bol popredným predstaviteľom francúzskeho impresionizmu. Okrem Liszta a Saint-Saënsa naňho vplývali Debussy a predstaviteľia Mocnej hŕstky Korsakov a Musorgskij. Jeho tvorbu charakterizuje kompozičná virtuozita a klasicizujúce tendencie, ako i bohatá harmónia. Ravelova melódika je tonálna, využíva však aj polytonalitu a chromatiku. Orchestrálna diela vynikajú majstrovskou inštrumentáciou.

Vincenzo Antonio Petrali bol organistom v S. Maria Maggiore v Bergame. Komponoval hudbu pre organ, spev, slúžiacu hlavne pre liturgické účely. Bola to v pravom slova zmysle literatúra k produkcii v chrámoch, nie koncertne závažná či náročná, ale všestranne vyhovujúca praktickým požiadavkám organistu pri bohoslužbách. Od žánrovo príbuznej hudby svojich súčasníkov vynikal Petrali vysokou profesionálnou úrovňou a nárokmi, ktoré na chrámového organistu kládol.

Pred niekoľkými mesiacmi sme sa rozlúčili s jedným z najvýznamnejších skladateľov 20. st. **Olivierom Messiaenom**. Hudobná reč tohto originálneho skladateľa znie charakteristicky a výrazne, je nezameniteľne osobitá. Zahŕňa najrozličnejšie elementy hudobného vyjadrovania: gregoriánsky chorál, zvukomalebné prvky a koloristiku, spev vtákov a prírodné zvuky, konštruktívne prvky modálnej techniky. Farebnosť jeho hudby pochádza z Messiaenovho vzťahu k maliarstvu, je inšpirovaný kostolnými vitrážami a opalizovaním kryštálov. Livre du Saint Sacrement (1985) je posledným cyklom osemnástich skladieb. Dielo predstavuje sumarizáciu jeho organovej hudby. Nájdeme tu subtílnu zvukomaľbu, vytvárajúce mozaikovité obrazy, meniace sa ako farebné polia (I. časť), ale aj konštruktívne prvky, myšlienkovito a poslucháčsky náročné. Záverečná časť Offrande et Alleluja final je brilantnou toccatou, prerušovanou exklamáciami radosti. V závere diela znie hlboké C samotné ako základný tón organa a hudby.

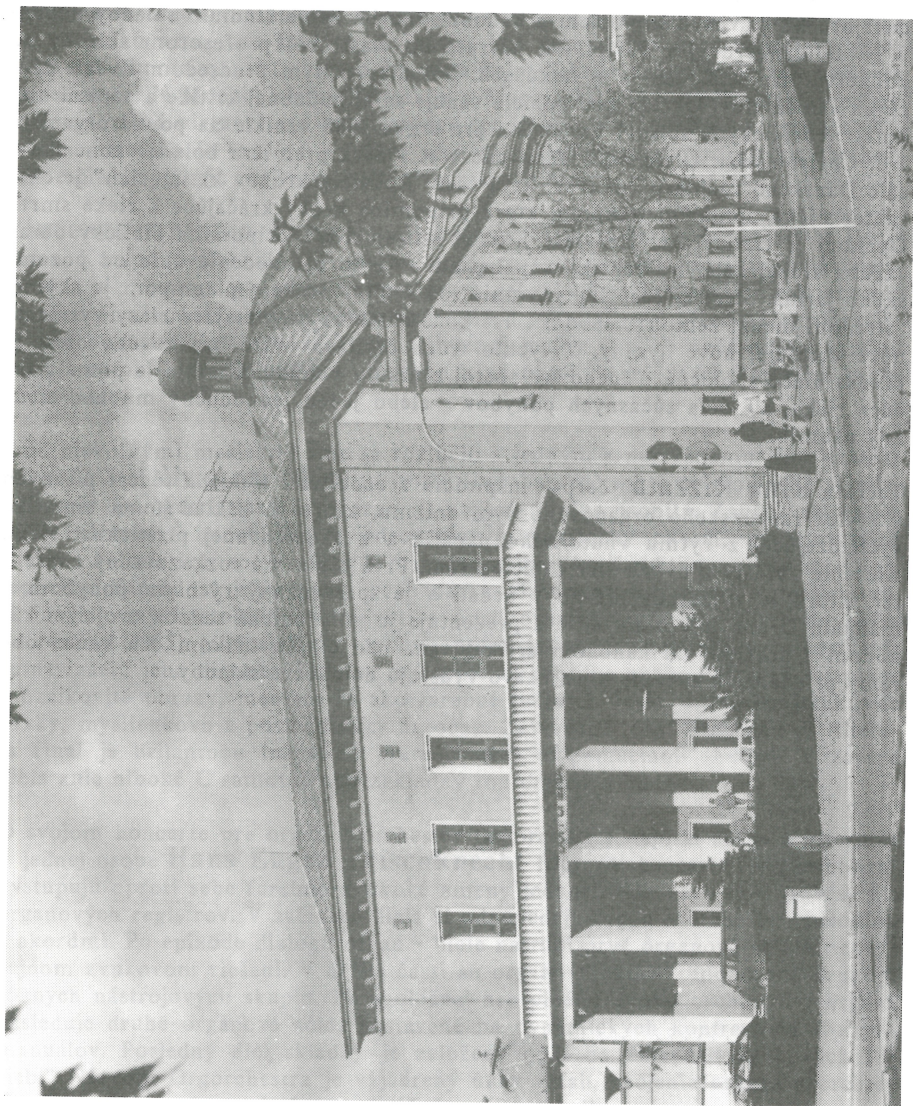
O svojom koncerte pre organ a orchester Orgorchestra napísal autor a interpret v jednej osobe **Hans Eugen Frischknecht** toto: "V koncerte "Orgorchestra" vystupujú proti sebe farebno-zvukové zmeny jednotlivých nástrojov orchestra a organových registrov. V začiatku diela si odpovedajú organ a orchester melódiou a akordmi. Po epizóde dialógu organ - bicie nastúpi prvé organové sólo v nezvyčajnom zvukovom riešení. V ďalšej časti sú organové akordy podporené zvukom rôznych nástrojových skupín. Po spoločnej hre plného zvuku orchestra a organa nasleduje druhé organové sólo, postavené na dynamických kontrastoch rôznych manuálov. Posledný diel skladby je založený opäť na zmenách zvukových farieb." Názvom Orgorchestra je vyjadrený úzky vzťah, spojenie organa a orchestra, čo je dobre zrozumiteľné a výstižné v tejto skladbe.

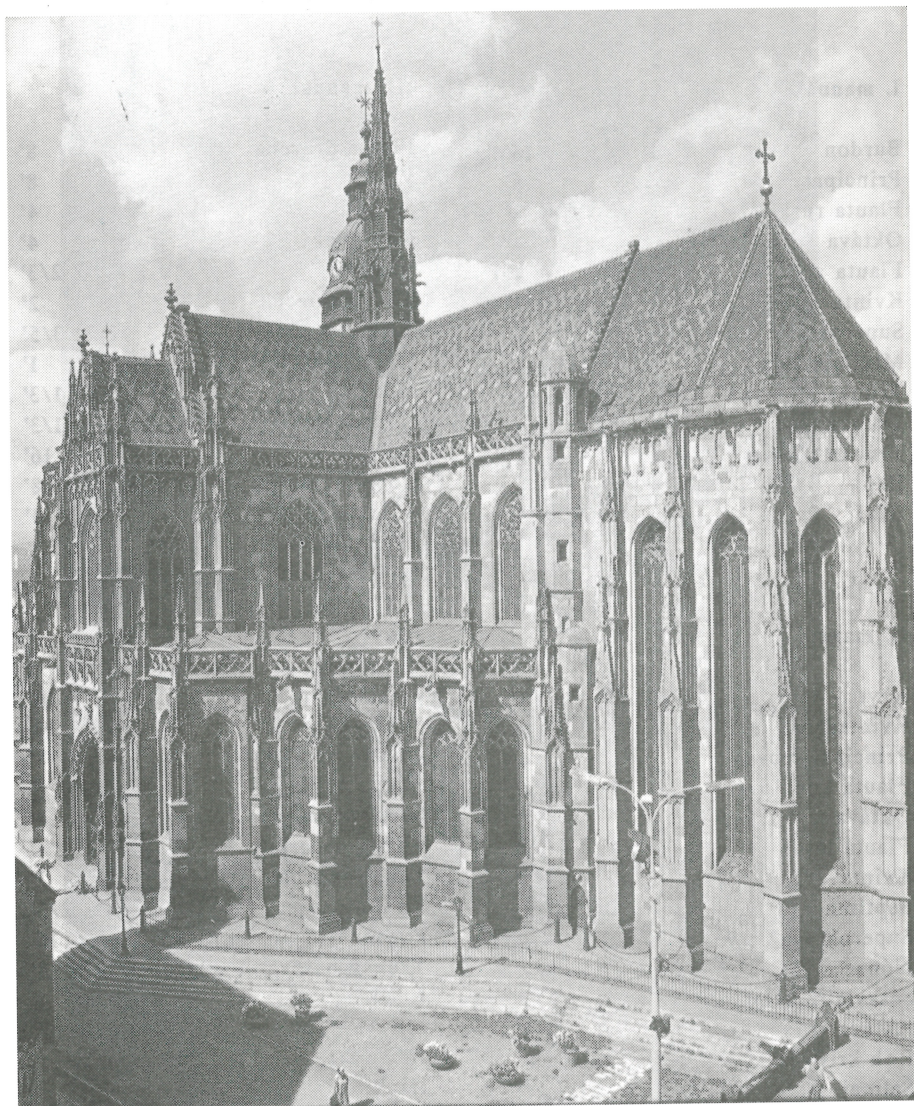
Per Nørgård, popredný dánsky skladateľ, študoval na konzervatóriu v Kodani hru na klavíri, kompozíciu a hudobnú teóriu. Svoje štúdium skladby doplnil u N. Boulangerovej v Paríži. Po návrate do vlasti bol profesorom skladby na konzervatóriu v Kodani a v Árkusach. Bol dlhoročným predsedom Zväzu dánskych skladateľov. Okrem kompozície venuje sa aj hudobnej kritike a napísal niekoľko teoretických spisov. *Trepartita pre organ 1988* vznikla na popud organistu J.E. Christensena. Dielo bolo ukončené v r. 1988 a premiéra bola na koncerte v sále Dánskeho rozhlasu 7.11.1988. Prvá časť "Rekviem krokov klesajúcich" je charakteristická pomalým tempom, ktoré pripomína kroky kráčajúce k rieke smrti. Opakom je tretia časť "Rekviem krokov stúpajúcich", pripomína biblický obraz Jakuba stúpajúceho po rebríku k nebesiam - je to oslobodenie duše od pozemského jarma. Stredná časť "Polyhymnia" so svojim ustáleným tempom je akýmsi "stredom medzi zemou a nebom". Tri konštantne sa prepletajúce hlasy vytvárajú nové melódie, nové hymny. V týchto troch častiach tohto organového diela je predsa niečo spoločné - duchovný postoj k času a pohybu. Čas nie je pomaly tečúca rieka, ale veľa súčasných pohybov - alebo jeden jednoduchý mnohdimenzný okamih.

Toccata Rina Rizzata čerpá inšpiráciu z osobitostí a ducha toccat písaných v štýle francúzskeho organového symfonizmu, ktoré sa zakladajú na tematike vychádzajúcej z rytmu vnútorného napätia a z akcentovanej plasticosti tém. Riešenie vyrastá z dvoch striedajúcich tém. Prvá téma má rozkazovačný charakter, ktorý je vyjadrený hlavne v pedáli a je sprevádzaný rýchlym pohybom v manuáli. Druhá je obsahovejšia a prezentuje ju polyfonická sadzba dvojitým kánonom a zrkadlovým kánonom artikulovaná nad dlhým triikom. Ku koncu obe témy prichádzajú súčasne a naliehavo vyúsťujú do záveru skladby.

DISPOZÍCIA ORGANU V DOME UMENIA

I. manuál

Burdon	16'
Principál	8'
Flauta rúrková	8'
Oktáva	4'
Flauta zobcová	4'
Kvinta	2 2/3'
Superoktáva	2'
Mixtúra 5-6x	1 1/3'
Trúbka	16'
Trúbka	8'
Trúbka sólová	8'
II/I	
III/I	

II. manuál

Kryt	8'
Kvintadena	8'
Principál spevný	4'
Flauta kopolová	4'
Oktáva	2'
Flauta lesná	2'
Kvinta	1 1/3'
Septima	1 1/4'
Superoktáva	1'
Nóna	8/9'
Seskvialtera 2x	2 2/3'
Aktúra 4-5x.	2/3'
Roh krivý	8'
Šalmaj	4'
Tremolo	
III/II	

III. manuál

Flauta drevená	8'
Viola	8'
Pricipál	4'
Roh nočný	4'
Nazard	2 2/3'
Flauta priečna	2'
Tercia	1 3/5'
Flauta syčivá	1'
Mixtúra 4-5x	1 1/3'
Cimbal 3x	1/3'
Dulcian	16'
Hoboj	8'
Trúbka jasná	4'
Tremolo	

Pedál

Principál	16'
Subbas	16'
Oktáva	8'
Flauta krytá	8'
Superoktáva	4'
Pommer rúrkový	4'
Flauta plochá	2'
Mixtúra 6x	2 2/3'
Pozauna	16'
Trúbka basová	8'
Klarina	4'
I/P	
II/P	
III/P	

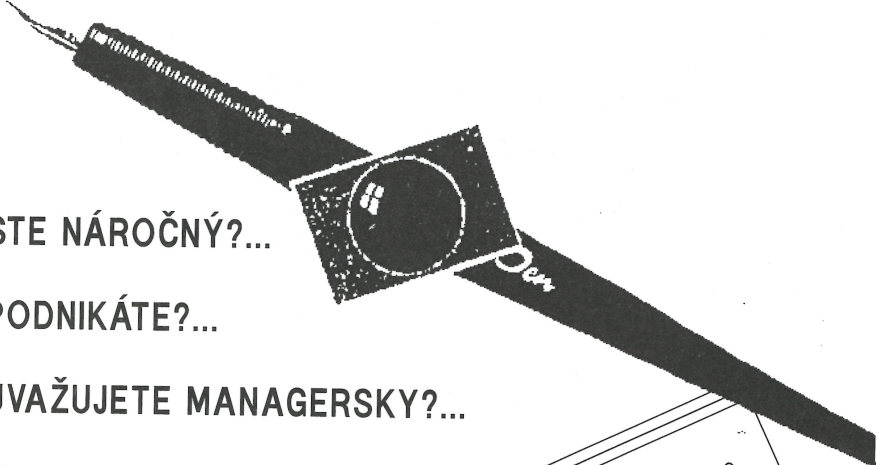

STE NÁROČNÝ?...

PODNIKÁTE?...

UVAŽUJETE MANAGERSKY?...

**Teda potrebujete
pôsobivú,
estetickú
a funkčnú
reklamu!**

...a to je naša úloha. Veríme, že Vám môžeme prispieť k podnikateľskej aktivite s teamom špičkových odborníkov z oblasti grafiky, architektúry, sietotlače a svetelnej reklamy.

Tešíme sa na vzájomnú spoluprácu
GRANIT, s.r.o. REKLAMA-OBCHOD
Orlíka 9, 040 01 Košice
Tel: 095/242 32 - FAX: 095/763 041

GRANIT

s.r.o. - REKLAMA A OBCHOD - K O Š I C E

MASET

spol. s r.o.

ponúka súkromníkom a organizáciám

OFSETOVÚ TLAČ

tlač a predaj hospodárskych tlačív
spracovanie a návrh firemných znakov
návrhy letákov a tlačív
tlač a väzbu kníh, časopisov a novín
spracovanie, tlač katalógov a ponukových listov
výroba a tlač samolepiek
reklama
návrhy a tlač rôznych obalov

KOPÍROVACIE SLUŽBY

A4 - jednostranne	1,20
A4 - obojstranne	2,-
A3 - jednostranne	2,50
A3 - obojstranne	3,60

KARTÓN:

A4 - jednostranne	2,-
A4 - obojstranne	3,-
A3 - jednostranne	3,20
A3 - obojstranne	4,-

VELMI VÝHODNÉ TERMÍNY A CENY

MASET spol. s r.o.

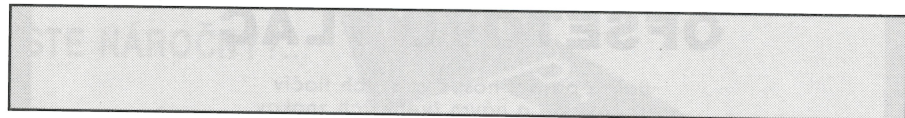
Letná 42

tel/fax: 095 / 358 58

316 11-5 kl. 413, 169

TEŠÍME SA NA VAŠU SPOLUPRÁCU

EKL-IN

Rázusova 23,
Pavel Ekl st.,

040 01 Košice
tel: 095/237 70

Výroba a konštrukcia:

- lisovacích nástrojov na kov a plastické hmoty
- prototypov
- špeciálneho náradia

Dielne: Južná trieda 78, 040 01 Košice

tel.: 095/510 82, 510 85

STAPO

SPOLOČNOSŤ S RUČENÍM OBMEDZENÝM
Pražská 4, 040 11 KOŠICE - tel. a fax: 095/ 439 428

PONÚKA

stavebné a stavebno-údržbárske práce

protipožiarne a izolačné omietky

predaj plechov vo výhodných cenách

výkup a spracovanie kovového odpadu

Firma NCK reprezentuje firmu SKF Československo a.s. a je distribútorom výrobkov v tomto sortimente:

ložiská, rezné nástroje, výrobky pre manipuláciu s materiálom, diagnostické prístroje, mechanické a laserové prístroje na vyrovnávanie súosovosti a uštvovania strojov.

Wurmova 7, 040 11 Košice
tel.: 095/433 448 fax: 095/438 868

súkromná obchodná agentúra

ASSA Košice
ČSFR

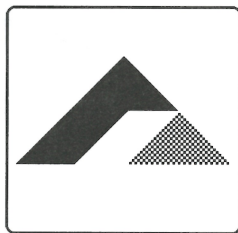
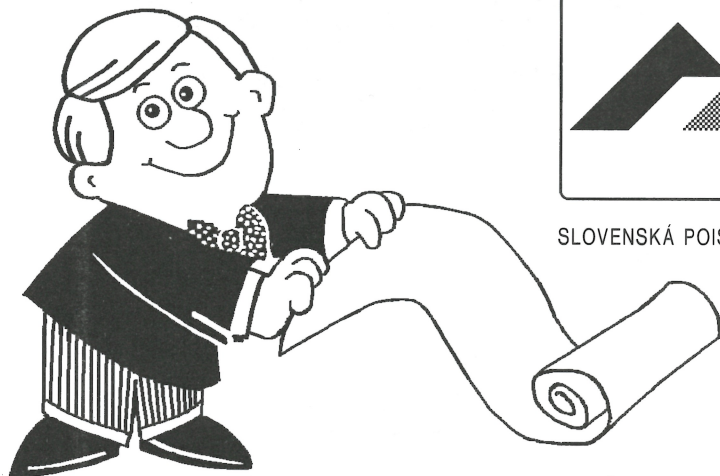
Dénešova 21, 040 01 KOŠICE

Tel: 437 982

Vám pomôže nájsť obchodného partnera v republikách SNŠ

HĽADÁTE ŽIVOTNÚ ISTOTU?

SLOVENSKÁ POISŤOVŇA

ROZHODLI STE SA SPRÁVNE

SO

SLOVENSKOU POISŤOVŇOU

a.s.

**SA NIKDY, NIKDE
NEMÔŽETE POMÝLIŤ**

výhodne valorizuje životné poistenia

POZOR !

OSOBITNÁ PRÉMIA

INFORMÁCIE: VŠETKY POBOČKY A JEDNATELSTVÁ

**Vás
uspokojí
v
každom
smere.**

Štefániková 50a, 040 01 KOŠICE
TEL: 095/26-514
Kováčska 41, 041 01 KOŠICE
TEL: 095/26-158

FIDES

spol. s r.o.

Obchodno-sprostredkovateľská spoločnosť
IMPORT-EXPORT, Alvinczyho 18, Košice

Vás pozýva

na nákup do špecializovanej predajne

CASIO - Mlynská 6, Košice

- dámskych a pánskych hodínok
- kalkulačiek
- Casio diárov
- budíkov a nástenných hodín
- písacích strojov
- špecializovaných pokladní

V zákazkovej predajni na Avinczyho ul. ponúkame záhradný nábytok a bytové doplnky z plastov od holandsko-nemeckej firmy FLAIR

Kvety počas celej koncertnej sezóny dodáva firma

KVETY

Vysaniková Libuša, 072 36 Klokočov 111, tel.: 0946/921 46

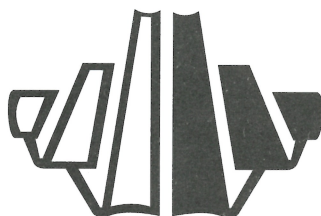
Stánky: pri TIP-TOPe a Jakabovom paláci

Cez prestávku a po koncertoch
počas celej koncertnej sezóny
zabezpečuje
príjemné posedenie
v kaviarni Domu umenia
Verejná obchodná spoločnosť

KASTOL

**POVOLNY
QUALITY MUSICAL
INSTRUMENTS**

Foerstrova 16, 100 00 Prague 10, Czechoslovakia
Phone: (02) 781 28 18, Fax: 72 33 39

Ústredný programový bulletin
XXII. Medzinárodného organového festivalu

Zodpovedný redaktor: Mgr. Július Klein
riaditeľ ŠFK
Texty: Emília Dzemjanová,
Angela Janušková
Sadzba: CompuGraph Košice
Tlač: MASET s.r.o.
Cena: 5,- Kčs
Redakčná uzávierka: 30.6.1992

ZMENA PROGRAMU A ÚČINKUJÚCICH VYHRADENÁ!

